

EGYSZERŰSÍTETT TÁJÉKOZTATÓ A GONDNOKSÁG ALÁ HELYEZÉSI ELJÁRÁSRÓL

Szerencsejáték függő személy esetén a hozzátartozók a bíróságtól kérhetik az érintett személy cselekvőképességének korlátozását és gondnokság alá helyezését. A játékkaszinó és kártyaterem üzemeltetők, online kaszinójáték és távszerencsejáték szervezők 2016. január 1-től e gondnokság alá helyezett személy belépését, bejelentkezését, szerencsejátékban való részvételét kötelesek megakadályozni.

❖ **Ki indíthatja meg a pert és ki ellen kell megindítani?**

A gondnokság alá helyezés iránti pert a nagykorú személy együttélő házastársa (bejegyzett élettársa), élettársa, egyeneságbeli rokona, testvére, a kiskorú személy törvényes képviselője (szülő, gyám), a gyámhatóság és az ügyész, mint *felperes* indíthatja meg. A gondnokság alá helyezési pert a szerencsejáték függő személy ellen, mint *alperes* ellen kell megindítani.

❖ **Megindíthatja-e az érintett szerencsejáték függő a gondnokság alá helyezése iránti pert?**

Nem.

❖ **Hogyan kezdeményezhető ilyen jellegű korlátozás?**

A gondnokság alá helyezési pert a bíróságnál lehet megindítani.

❖ **Melyik bíróságnál indítható a per?**

A gondnokság alá helyezési per elsősorban a gondnokság alá helyezendő szerencsejáték függő személy, mint alperes lakóhelye szerinti járásbíróságnál indítható meg.

❖ **Mit kell becsatolni a bírósághoz? Mik a keresetlevél kellékei?**

A keresetlevélben fel kell tüntetni:

- az eljáró bíróságot;
- a szerencsejáték függő személy (alperes) illetve a keresetet benyújtó személy (felperes) nevét, lakóhelyét és perbeli állását, illetve ha a feleknek van képviselője, ugyanezeket az adatokat a felek képviselőiről;
- az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadásával;
- azokat az adatokat, amelyekből a bíróság hatásköre és illetékessége megállapítható;
- a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet;

A gondnokság alá helyezés iránti keresetlevélben a fenti általános tartalmi elemeken kívül fel kell tüntetni azokat az adatokat is, amelyekből a keresetindításra való jogosultság megállapítható, az előadott adatokat igazoló okiratokat mellékelni kell (pl: házassági anyakönyvi kivonat másolata), illetve az alperes ingatlanvagyonára vonatkozó adatokat (ingatlan tulajdoni lapja). Továbbá a keresetlevélben – ha arról a felperesnek tudomása van – jelezni kell az alperes előzetes jognyilatkozatára vonatkozó adatokat.

❖ **Milyen költségekkel jár az eljárás?**

Nem terheli az eljárás költsége a feleket. A gondnokság alá helyezés iránti perben a feleket jövedelmi és vagyoni viszonyaikra tekintet nélkül teljes költségmentesség illeti meg, vagyis a feleknek utólag sem kell kifizetni az eljárás költségeit.

❖ **Milyen döntést hozhat a bíróság a gondnokság alá helyezési perben, mi a gondnokság alá helyezés következménye?**

A bíróság a gondnokság alá helyezési perben az alábbiak szerint dönthet:

- az érintett személyt teljesen korlátozó gondnokság alá helyezi
- a cselekvőképesség részleges korlátozásáról dönt, például vagyoni ügyeiben korlátozza az érintett cselekvőképességét;
- ha nem indokolt a gondnokság alá helyezés, gondnokság alá helyezés iránti keresetet elutasítja.

1. *Teljesen korlátozó gondnokság* esetén az alperes személy cselekvőképtelenné válik. A gondnokolt cselekvőképtelen, helyette gondnoka járhat el az ügyei intézésében. Adott esetben szerencsejátékban így a gondnokolt önállóan nem vehet részt.

2. *A cselekvőképesség részleges korlátozása esetén:*

A cselekvőképességet részlegesen korlátozó ítéletben a bíróságnak meg kell határoznia azokat a személyi, illetve vagyoni jellegű ügycsoportokat, amelyekben a cselekvőképességet korlátozza. Azokban az ügycsoportokban, amelyben a gondnokság alatt álló személy cselekvőképességét korlátozták – például szerencsejáték függő esetén vagyoni ügyekben – a gondnokolt gondnoka hozzájárulásával járhat el. Ha a jognyilatkozattal kapcsolatban a gondnokolt és a gondnok között vita merül fel, a gyámhatóság döntése szükséges. A cselekvőképességében részlegesen korlátozott személy minden olyan ügyben önállóan tehet érvényes jognyilatkozatot, amely nem tartozik abba az ügycsoportba, amelyben cselekvőképességét a bíróság korlátozta.

3. *A bíróság dönthet úgy, hogy nem indokolt a gondnokság alá helyezés.*

Ebben az esetben a bíróságnak a gondnokság alá helyezés iránti keresetet el kell utasítania.

De emellett mód van arra, hogy *támogató kirendelését javasolja*. Ha a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezési perben a bíróság úgy ítéli meg, hogy a cselekvőképesség részleges korlátozása sem indokolt, de az érintett személy meghatározott ügyei intézésében belátási képességének kisebb mértékű csökkenése miatt segítségre szorul, a gondnokság alá helyezés iránti keresetet elutasítja és határozatát közli a gyámhatósággal. A támogatót a bíróság határozata alapján az érintettel egyetértésben a gyámhatóság rendeli ki. A támogató az érintett személy cselekvőképességének korlátozása nélkül nyújthat segítséget a döntések meghozatalában.

❖ **Ki rendeli a gondnokot, ki járhat el gondnokként?**

A bíróság által gondnokság alá helyezett személy részére a gondnokot a *gyámhatóság rendeli ki*. Gondnokul – ha ez az érdekeivel kifejezetten nem ellentétes – a gondnokság alá helyezett személy által az előzetes jognyilatkozatában megjelölt vagy a gondnok kirendelése iránti eljárásban az *érintett által megnevezett személyt* kell kirendelni. Ha ez nem lehetséges, elsősorban a gondnokság alá helyezett személlyel együtt élő *házastársat, élettársat* kell gondnokul kirendelni. Ha az érintettnek nincs ilyen hozzátartozója, vagy a házastárs, az élettárs eljárása veszélyeztetné a gondnokság alá helyezett személy érdekeit, a gyámhatóság gondnokul olyan személyt rendel ki, aki a gondnokság ellátására az összes körülmény figyelembevételével *alkalmas*. A gondnok rendelésénél az arra alkalmas személyek közül előnyben kell részesíteni a *szülőket* vagy a *szülők által* a haláluk esetére *közokiratban vagy végrendeletben megnevezett személyt*, ilyenek hiányában azokat a *hozzátartozókat*, akik szükség esetén a személyes gondoskodást is el tudják látni. Ha a fentiek alapján a gondnok nem nevezhető, a gondnokság alá helyezett személy számára *hivatásos gondnokot* kell rendelni.

❖ **A gondnokság alá helyezés felülvizsgálata**

A bíróságnak a cselekvőképesség korlátozását elrendelő ítéletében rendelkeznie kell a gondnokság alá helyezés *kötelező felülvizsgálata* iránti eljárás megindításának időpontjáról, amely

a) a cselekvőképesség részleges korlátozása esetén nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított *öt év*;

b) a cselekvőképesség teljes korlátozása esetén nem lehet későbbi, mint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított *tíz év*.

A kötelező felülvizsgálat természetesen nem jelenti azt, hogy a gondnokság megszüntetésére irányuló per megindítására jogosult személyek – maga a gondnokolt is – ne kérhetnék bármikor, a kötelező felülvizsgálatra előírt határidőtől függetlenül, a gondnokság megszüntetését vagy módosítását.